

Riet branden in Oostelijk-Flevoland

Op vragen, die het lid der Tweede Kamer de heer Walburg op 20 april 1967 aan de minister van Verkeer en Waterstaat had gesteld, heeft deze op 18 mei geantwoord:

Door de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders vindt rietafbranding plaats in het nog niet ontgonnen gebied van Oostelijk Flevoland. Dit riet is daar na het droogvallen van deze polder ingezaaid om een moeilijke en kostbare bestrijding van onkruidgroei te voorkomen en om de rijping van de gronden te bevorderen, welke vooraf moet gaan aan de in gebruik neming hiervan.

Tevens is hierdoor een uitgestrekt doch uiteraard tijdelijk natuurgebied geschapen, dat zich binnenkort ook in de volgende polder zal voortzetten.

Om deze begroeiing in stand te houden moet het overjarige, afgestorven riet periodiek worden verwijderd door afbranden. Dit branden vindt steeds zo vroeg mogelijk in het jaar plaats om hiermee vóór het broedseizoen gereed te komen. Een beperking hierbij vormt de vochtigheidstoestand van het riet; om het riet namelijk te kunnen afbranden moet dit voldoende droog zijn, waartoe een periode van drogend weer noodzakelijk is.

Als gevolg van deze min of meer tegenstrijdige eisen kan in het algemeen jaarlijks slechts een beperkte oppervlakte worden afgebrand. In de jaren 1965, 1966 en 1967 was dit resp. 1.500, 400 en 3.600 ha, bij een totale oppervlakte riet van rond 17.000, 14.000 en 10.400 ha. Het afbranden geschiedt in overleg met o.a. de Biologische Afdeling en het Jachttoezicht van de Rijksdienst, waarbij o.a. de volgende regelingen zijn getroffen: van het tijdelijke vogelreservaat langs de Knardijk wordt het gedeelte tussen hm-paal 7 en 10 geheel niet gebrand en het

deel tussen hm-paal 10 en 20 tot uiterlijk 1 maart. Het overige rietareaal wordt afgebrand tot 1 april, tenzij er een grote achterstand is bij het rietbranden, in welk geval na overleg eventueel tot uiterlijk 15 april gebrand kan worden. Maatregelen ter voorkoming van schade aan de vogelstand vormen een voortdurend punt van studie. Van het land, dat in het desbetreffende jaar zal worden ontgonnen, moet het riet in elk geval verwijderd worden, waartoe zo nodig en mogelijk ook na 15 april nog wordt afgebrand. Bij het afbranden worden steeds speciale maatregelen getroffen om de nog aanwezige dieren te sparen, zoals het aanleggen van brede gangen door het riet. De aldus gevormde vakken worden één voor één afgebrand zodat het wild de gelegenheid krijgt om te ontsnappen. Per dag wordt hierdoor niet meer dan ca. 500 ha gebrand.

Het afbranden van riet moet derhalve worden gezien als een onderdeel van de noodzakelijke beheersmaatregelen, waarbij de dieren zoveel mogelijk worden ontzien. Uit ervaring en onderzoek blijkt, dat de schade aan de vogelstand relatief gering is ten opzichte van het grote profijt, dat de vogelstand overigens heeft van dit kunstmatige rietgebied. Het is evenwel niet te vermijden, dat een aantal vogels het slachtoffer wordt van het rietbranden, hoewel dit aantal veel geringer is, dan in de vraag wordt verondersteld (de heer Walburg had gesproken van duizenden vogels - Red.) en zich vermoedelijk tot een tiende deel daarvan beperkt.

In het licht van het voorgaande acht de minister geen termen aanwezig om maatregelen te treffen ter beëindiging van de rietafbranding.

Er is over dit rietbranden in het voorjaar

van 1967 nogal wat deining geweest in pers en radio. Nu is, uiteraard, voor de vogelliefhebber ook de vuurdood van enige honderden vogels moeilijk te verteren. Doch men moet daarbij, dunkt mij, toch wel nuchter blijven. Dan dient allereerst te worden bedacht, dat weinig rijksdiensten zich steeds zo bereid tonen om maatregelen te nemen om de vogelstand te bevorderen, als de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders. De belangrijkste daarvan is wel de vorming van het (tijdelijke) vogelreservaat langs de Knardijk. Weinigen weten wellicht, dat het aanvankelijke absolute stopverbod op de berm aan de polderzijde, *speciaal ten gerieve van vogelliefhebbers*, aanmerkelijk werd verzacht toen erop was gewezen dat het bestuderen van vogels vanuit de min of meer als schuilhut fungerende auto, velen zoveel genoegen geeft.

De uitgebreide proeven met nestkasten voor torenvalken zijn een tweede maatregel, waarvoor we de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders erkentelijk zijn, terwijl o.a. ook voor de bevordering van het ongestoord broeden van morinelplevieren om Dronten alle medewerking werd verleend.

Bedacht dient te worden, dat de taak van deze rijksdienst is, het op zo efficient mogelijke wijze gereedmaken van de drooggevalle gronden voor hun definitieve bestemming. Dat dit geschiedt op een wijze, waarvan verblijdend veel vogels kunnen profiteren, is erg plezierig. Vooral, als dan steeds weer blijkt dat voor de belangen van die vogels veel begrip wordt getoond. Indien dergelijk afbranden in een permanent vogelreservaat geschiedde, zou men de beheerders terecht ernstige verwijten mogen maken. Het lijkt mij evenwel onrechtvaardig juist deze dienst, die steeds zoveel bereidheid toont aan de bevordering van de vogelstand mee te werken, zulke emotionele verwijten te maken als er dit voorjaar zijn geuit. Als daardoor de bestaande welwillende medewerking werd verspeeld, zou dit de vogelstand méér schaden, dan het betreurenswaardige maar onvermijdelijke afbranden van riet. Binnen zeer afzienbare tijd valt Zuidelijk Flevoland droog en volgens de plannen moet daarop nog de Markerwaard volgen. Wij hopen van harte, dat ook daar

met de belangen der vogels steeds zoveel mogelijk rekening zal worden gehouden bij het werk dat, zoals Prof. Dr. R. H. A. van Duin, hoofd van de landbouwkundige hoofdafdeling het onlangs zo aardig namens de directeur van de Rijksdienst formuleerde „er op is gericht om in de IJsselmeerpolders voor mens, dier en plant een zo aantrekkelijk mogelijk leefklimaat te scheppen”.

Zou blijken dat in de praktijk wordt afgeweken van de voorschriften en maatregelen, die de minister uitvoerig vermeldt, dan moet dit uiteraard onmiddellijk worden gemeld aan de directie van de Rijksdienst. Wij vertrouwen dat deze dan nauwkeurige naleving zal afdwingen van hen, die met de uitvoering zijn belast. K.Z.

Over ruimtelijke ordening

De Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming organiseert op zaterdagmiddag 25 november 1967 te Utrecht een plenaire vergadering, die gewijd zal zijn aan de tweede nota over de ruimtelijke ordening in Nederland. Inleidingen worden gehouden door de heren Ir. Th. Quené, directeur van de Rijksplanologische Dienst en P. Nijhoff, secretaris van de Contact-Commissie.

Aan belangstellenden wordt t.z.t. gaarne een uitnodiging voor deze vergadering toegezonden, indien zij de wens hiertoe tijdig kenbaar maken (adres: Contact-Commissie voor Natuur- en Landschapsbescherming, Herengracht 540 te Amsterdam-C.; tel. 020-246212).

Vogelvangst in België

De vogelhecatombe, veroorzaakt door het vergaan van de reuzentanker voor de kust van Cornwall, en waarover de wereldopinie zo ontroerd is geweest, was een fataliteit.

Ons eigen land kent echter elk jaar een vogelhecatombe, waarbij die rondom de Torrey Canyon onbeduidend lijkt. Dertigduizend Belgische vogelvangers brengen elk jaar miljoenen trekvogels om het leven. En dit is geen fataliteit, maar een door de wet gedoogde (om niet te zeggen beschermde) bedrijvigheid.

• *Natuur- en stedenschoon, 40ste jrg. nr.2, mrt-apr. 1967*